

ناسینی پیغمبەر (صلی اللہ علیہ وسلم)

< کوردی >

شیخ محمدی کوری عبد الوهاب (رحمتی خوی لی بیت)

وہرگیرائی: ئومید عمر چروستانی

پیداچونہوی: پشتیوان سابر عزیز

معرفة النبي (صلی اللہ علیہ وسلم)

< كردي >

الشيخ محمد بن عبد الوهاب (رحمه الله)

ترجمة: أوميد عمر علي

مراجعة: بشتيوان صابر عهزير

ناسینی پیغمبەر (صلی الله علیه وسلم)

سوپاس وستایش بۆ خوی گهوره ومیهره بان و دروود و صهلات و سهلام له سههه پيشه وای مروقاپیه تی محمدی پیغمبهری ئیسلام و ئال و بهیت و هاوهل و شوینکه وتوانی ههتا ههتایه .

بنچینه و بنه مای سیهم : ناسینی پیغمبهر

پیغمبهره که تان موحه مه ده (صلی الله علیه وسلم)، ئه ویش موحه مه دی کوری عبد الله ی کوری عبد المطلب ی کوری هاشمه، هاشمیش له هۆزی قوره ییشه، قوره ییشیش له عه ره به، عه ره بيش له وه چه وه ونه وه کانی ئیسماعیلی کوری ئیبراهیمی خه لیلن، چاکترین و باشتترین صه لات و سه لام له سههه ئه و و پیغمبهری خۆیشمان بیته، ته مه نی شه ست و سی سال بووه، چل سالیان پیش پیغمبهرایه تی بووه، و بیست و سی سالی تریان هه و آل پیدراو و نیروا بووه، هه و آل پیدراو بووه به سه ره تای سوره تی (اقرأ) و نیروا ویش بووه به سه ره تای سوره تی (المدثر)، خه لکی شاری مه ککه بووه، و پاشان کۆچی کردوو بۆ شاری مه دینه، خوی گهوره ناردویه تی بۆ ئه وه ی خه لکی ئاگادار بکاته وه له مه ترسی هاوهل بریاردان بۆ خوا، و بانگه وازی خه لکیش بکات بۆ یه کخوایه رستی، به لگه ش له سههه ئه مه خوی گهوره فه رموویه تی : ﴿ يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ * قُمْ فَأَنْذِرْ * وَرَبِّكَ فَكَّرْ * وَيَا بَاكَ فَطَهَّرْ * وَالرَّجْزَ فَاهْجُرْ * وَلَا تَمُنْ نَسْتَكْبِرْ * وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ﴾ [سوره تی المدثر : 1-7] .

واتا : ئه ی ئه و که سه ی به جل و بهرگه کانی خوی داپۆشیوه ! ههسته فهرمانه کانی خودا به خه لکی رابگه یه نه * ناوی پهروه ردگارت به گهوره یی بهینه و به بهرزیی و بلندیی راببگره، چونکه گهوره یی ته و او ههه بۆ خودایه * جل و بهرگه کانت به خاوینی و به پاکیی رابگره ... هه ندیک ده لئین مه به ست له م فهرمانه ئه وه یه که دلت له هه موو جو ره گونا هیک به دوور رابگره و با هه میشه دلت په یوه ست بیته به خودای پهروه ردگارت هه وه * خوت له هه موو کاریک و له هه موو قسه و گوتاریک که گونا هی به دوا وه بیته، به دوور بگره * ئه وه ی ده یبه خشیت به هه ژاران، منه تی له گه لدا مه که وه به زوری مه زانه ، یا خود خوت دوور بگره له منه ت کردن بهرانه ر پینمایي کردنی خه لکی بۆ سههه رپگای خودا و کرده وه کانی خوت به زور مه زانه * خوت له سههه ئه و فهرمانانه ی که

له لایهن خوداوه بوټ دیت رابگره و به چاکیی ئهجامیان بده و بهی سستی و دواختن رایانگه یه نه به خه لکی ..

مانای خه لکی له شیرک و هاوئل بریاردان بو خوی گه وره ئاگادار بکاته وه و بانگه وازیشیان بکات بو یه کخوایه رستی، وه مه به سستی له به یه کخوایه رستی په روه ردگارت بهرز و بلند رابگره، وه مه به ست له کار و کرده وه کانت له شیرک و هاوئل بریاردان پاک بکهره وه، وه مانای : الرجز : مه به ست لی بته کانه، و اتا : پشت له بته کان و له وه که سانه ش ده یانیه رستن، وه دوور که و تنه وه و دووره په ریژ بوون و داپران له وه خه لکانه ش که بت په رستن .

پیغمبری خوا (صلی الله علیه وسلم) ماوهی ده سال به رده وام بوو له سهر بانگه واز کردن بو یه کخوایه رستی، وه دوی ئه و ده ساله به رزکرایه وه بو ئاسمانه کان، و پیچ نویره که ی له سهر فهرز کرا - له سهر خوی و ئومه ته که ی - دواتر سی سال له شاری مه که نویره کرد، پاشان فه رمانی پیکرا کوچ بکات و شاری مه دینه .

هیجرت و اتا : کوچ کردن و گواستن وه له وولاتی شیرک و هاوئل بریاردانه وه بو وولاتی ئیسلام و موسلمانان، ئه م کوچ کردنه ش له وولاتی شیرک و هاوئل بریاردانه وه بو وولاتی ئیسلام و موسلمانان فه ریزه یه که له سهر ئومه تی ئیسلامی، ئه مه ش هه تا کو هاتنی رژی دوی ده مینیت و به رده وام ده بیت، به لگه ش له سهر ئه مه خوی گه وره فه رمویه تی : ﴿ إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَٰئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا * إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانَ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا * فَأُولَٰئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفْوًا غَفُورًا ﴾ [سوره تی النساء : 97-99] .

واتا : هه ندیک له وانه ی له مه که ده موسلمان بو بوون، له بهر ئه و مال و سه روه ته ی هه یانبوو هه ر له مه که ده مابوونه وه کوچیان نه کرد بو مه دینه، تا له وئ ژماره ی موسلمانان له مه دینه دا زیاد بیت و له گه لیاندا به رانبه ر دوژمن بوه ستن، وه رازی بوون به و ژیانه دژوارو ناخوشه ی که له ناو بتیه رسته کاند له مه که هه یانبوو، ئه مه له حالیکدا که کوچ کردنیان له سهر پیویست کرابوو، بیگومان ئه و جوړه که سانه که سته میان له خویان کردوو، به وه ی له ناو بتیه رسته کاند ماونه ته وه، له کاتی گیان لی سه ندنه وه یاندا فریشته کان پییان ده لئین : بوچی به زه لیلی له ناو بتیه رسته کاند مانه وه و کوچتان نه کرد، تا به باشی په په وه ی ئایینه که تان بن؟! ئه وانیش له وه لاما ووتیان : بی توانا و ده سته سهر بووین .. ئینجا فریشته کان ووتیان : بوچی به زه لیلی قایل بوون، ئایا سهر زه ی خودا فراوان نه بوو کوچ بکن تا له بتیه رسته کان رزگارتان ببیت؟! ئه وانه ئه گه ر

باوهریان به ئابینه که بیان قایم بوایه له کۆچکردن بهجی نهدهمان، له حالیکدا که کۆچ پیویست کرابوو لهسهریان.. بویه جیگهیان دۆزهخه، که سهرهنجامیکی زۆر ناخۆشه و خراپترین ئاکامه * جگه ئهوانهیان نهبیته که بهراستی بی هیزو بی توانان له بیاوان و ئافرهتان و مندالان، پێگای کۆچکردنیان ئاسان نیه و بۆیان نالویته، وه توانایان نیه هیچ ههولیک بدهن بۆ رزگارکردنی خۆیان * ئهوانه سزا نایانگریتهوهو، ئومید وایه بکهونه بهر لیخۆشبوونی خودا، چونکه خودا زۆر لیبوردهو لیخۆشبووه .

ههروهها لهم بارهیهوه فهرموویهتی : ﴿ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةً فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ ﴾ [سورهتی العنكبوت 56] .

خوای گهوره بهو بهندانهی که گیریان خواردوو لهناو بیباوه پاندا دهفهرمویته : ئهی بهندهکانم ئهی ئهوانهیی باوهرتان هیناوه زهوی من فراوانه بۆ کۆچکردن و خۆتان رزگار بکهن له زۆلم وستهم، وه بهتهنها ههر من بپهرستن .

ئیمامی بهغهوی (پهحمهتی خوای لی بیته) دهلیته : هۆکاری دابهزینی ئهم ئایهته ئهوهبووه کۆمهلیک لهو موسلمانانانی که لهشاری مهککه مابوونهوه کۆچیان نهکردبوو، بویه خوای گهوره بهناوی باوهرهوه بانگی کردوون، - و هانی داوون که کۆچ بکهن - :

بهلگهش لهسهر کۆچکردن له سوننهت، ئهو فهرموودهیهیه که پیغمبهری خوا (صلی اللہ علیہ وسلم) فهرموویهتی : { لا تنقطع الهجرة حتى تنقطع التوبة ولا تنقطع التوبة حتى تطلع الشمس من مغربها } واتا : کۆچکردن کۆتایی نایهت، ههتا ئهو رۆژهی که تهوبه و گهراوهوه بۆ لای خوای گهوره کۆتایی نهیهت، تهوبه و گهراوهوهش کۆتایی نایهت ههتا ئهو کاتهی که رۆژ له رۆژئاواوه ههلهیهت .

جا کاتیک پیغمبهری خوا (صلی اللہ علیہ وسلم) له شاری مهدینه جیگیر بوو، فهرمانی پیکرا به ئهحکامهکانی تری شهریعهتی ئیسلام، وهک زهکات و رۆژوو و حهج و جیهاد و بانگ و فهرمان بهچاکه و رپیگری کردن لهخرابه و زۆریکی تر له ئهحکامهکانی شهریعهتی ئیسلام، ئهم قۆناغهش ماوهی ده سالی پیچوو، لهدوای ئهوه پیغمبهری خوا (صلی اللہ علیہ وسلم) وهفاتی کرد، بهلام ئاینهکهی مایهوه و تا ئیستاش بهردهوامه وئهمهش ئاینهکهیهتی، هیچ کاریکی خیر وچاکه نیه ئیلا پیغمبهری خوا (صلی اللہ علیہ وسلم) پینومایی ئومهتهکهی کردوووه بۆی، له ههمان کاتدا ئاگاداریشی کردووونهتهوه له ههموو خراپه و کاریکی ناپهسهند، وه ئهو خیر وچاکهیهی که ئومهتهکهی بۆ پینومایی کردوووه بریتیه له یهکخواپهرستی و تهواوی

ئەوێی که خوای گەوره خۆشی دەوێت و وپیی رازیە، وه ئەو شەر و خراپەییە که ئومەتەکە ی لئ ناگادار کردووەتەوه، بریتیه له شیرک و هاوێل برباردان و تەواوی ئەوهیشتی که خوا (جل جلاله) پپی ناخۆشه و نایه و پیت ..

خوای گەوره پیغمبەری (صلی الله علیه وسلم) ناردوووه بۆ گشت خەلکی، وه گوپرایه لئ و طاعەتی ئەوی فەرز کردوووه له سەر تەواوی جنۆکه و مرۆقه کان، ئەویش به به لگه ی ئەم ئایه ته پیرۆزه که خوای گەوره ده فەرمویت :
واتا : ﴿ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا ﴾ . [سوره تی الاعراف : 158] .

ئە ی پیغمبەر (صلی الله علیه وسلم) بلئ : ئە ی خەلکینه ! بیگومان به راستی من پیغمبەر و فرستاده ی خوام بۆ ئیوه به گشتی .

خوای گەوره ئاینی پیرۆزی ئیسلامی هەر به و پیغمبەرە (صلی الله علیه وسلم) کامل و تەواو کرد، به لگه ش له سەر ئەمه فەرموویه تی : ﴿ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا ﴾ [سوره تی المائدة : 3] .

واتا : ئەمڕۆ هه موو فەرمانه کانی ئاینه که تانم بۆ تەواو کردن و گه یاندم به کۆتایی ، و رپیگای خواناسی و شه ریه ته که نام به تەواوی بۆ ئاشکرا کردن، هه روه ها فه زل و به خشی خۆیشم بۆ تەواو کردن و پزاندم به سه رتانداو، رازیم به و ی ئاینی ئیسلام ببیته ئاینتان، که دوا به رنامه ی خودایه و بۆ هه موو کات و شوپنیک ده گونجیت .

به لگه ش له سه ر مردنی پیغمبەری خوا (صلی الله علیه وسلم) واتا : ﴿ إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ * ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ﴾ [سوره تی الزمر : 30-31] .

به راستی تۆش ده مریت و ئەوانیش ده مرن و کهس نامی نیت * جا ئە ی پیغمبەر (صلی الله علیه وسلم) له و پۆزه دا تۆو ئەو که سانه ی که باوه رپیان پی نه ده کردیت و به درۆزنیان داده نایت، له لای خودای په روه ردگار تان ده که ونه موحا که مه، ئەو کاته ده رده که و پیت که کام لاتان له سه ر حه ق و راستی بوون؟

خه لکیش پاش مردن زیندوو ده کرینه وه، ئەویش به به لگه ی ئەو ی خوای گەوره ده فەرمویت : ﴿ مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ﴾ [سوره تی طه : 55] .

واتا : له م زه ویه دروستمان کردون دووباره ده تانگپینه وه ناو زه و ی (به مردووی) جاریکی تر له و زه و ی یه ده رتان دینینه وه به زیندوویی بۆ لپرسینه وه

ههروههها فهرموویهتی : ﴿ وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا * ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ﴾ [سورهتی نوح 17 - 18].

واتا : هه ر خوا خوئی نیوهی له خاکی زهوی بهدییهیناوهو پیی گهیاندوون * پاشان دهتانمرینیت و دهتانخاتهوه ناوی هه ر کاتیش بیهویت دهرتان دهینیتهوه .

پاش زیندوو کردنهویش لیپرسینهوهتان لهگهل دهکریت و پاشان پاداشتی کردهوهکانتان وهردهگرنهوه، بهلگهش لهسه رئه مه خوی گهوره فهرموویهتی : ﴿ وَاللَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى ﴾ [سورهتی النجم : 31] .

واتا : هه رچی لهئاسمانهکان و زهویدا ههیه هه ر خوا خاوهنیهتی، (تاقیتان دهکاتهوه) بوئوهی تولهبسینیت لهوانهی که خرابه بیان کردوو بهگویرهی کردهوهکانیان، پاداشتی ئهوانهش که چاکه بیان کردوو به چاکترین شیوه بداتهوه .

هه ر کهسیکیش زیندوو بوونهوه بهدرو بزانیت ئهوه بیباوه پ بووه، بهلگهش بوئمه خوی گهوره دهفهرمویت : ﴿ زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُعَذِّبَهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ * وَلَئِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُوا أَمْرَهُ وَلَا تَقْرَبُوا مَنَافِعَهُمْ فَحُبَّكُمْ إِلَيْهِمْ فَمَا لَكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴾ [سورهتی التغابن : 7] .

واتا : بی باوه رهکان گومانیان وابوو که له دوی مردنیان هه رگیز زیندوو ناکرینهوه، ئهی پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) بهوانه بلئ : ئیوه به هلهدا چوون... سویند به خودای پهروه دگرم به بی هیچ گومانیک ئیوه زیندوو دهکرینهوهو ژیانیکی نویتان پی ده به خسریت و پاشای ئهوهی که له دنیا دا کردووتانه به بیرتان دهینریتهوهو ئهوه زیندوو کردنهویش له لای خودا کاریکی زور ئاسانه .

خوی گهوره سه رجه م پیغمبرانی ناردوو بوئوهی موژده بدن به خواناس و چاکه کاران به په زامهندی خوا و به هه شتی نه پراوه، وه بیباوه پان و خرابه کارنیش بترسینن به سزای دوزهخ، بهلگهش بوئمه خوی گهوره فهرموویهتی : ﴿ رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لَمَّا يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ ﴾ [سورهتی النساء : 165] .

واتا : ئه م پیغمبرانه نیرون تا ریگای خواناسین به خه لکی پیشان بدن و، موژدهی خوئی بدن به چاکه کاران، وه بی باوه پان و سته مکارو خرابه کارنیش بترسینن، تا خه لکی بهلگه بیان نه بیت لای خوداو بلین : خودایه ئیمه نه مانزانی ریگای راست کامهیه .

وه نوح (سهلامی خوی لئ بیټ) یهکهمین پیغمبره لهو پیغمبرانه، و موحهمدیش کؤتا ودواینانه، بهلگهش لهسهر ئهوهی که یهکهمینیان نوحه (سهلامی خوی لئ بیټ) خوی گوره فهرموویهتی: ﴿إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ﴾ [سورهتی النساء: 165].

واتا: ئهوی موحهمد ئیمه وهحیمان بؤ تو ناردووه، ههروهک بؤ نوح و پیغمبرانی دوی ئهویشمان ناردووه. ههموو گهل و نهتهویهکیش خوی گوره پیغمبرییکی بؤ ناردوون، له نوحهوه تاوهکو موحهمد، فهرمانی پیگردوون که خوی گوره به تاکو نهنهایی بپهرستن، ورپیگریشی لیگردوون که جگه له خوا هیچ شتیکی تر بپهرستن، بهلگهش بؤ ئهمه خوی گوره دهفهرمویت: ﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾ [سورهتی النحل: 36].

واتا: سویند به خوا بیگومان ئیمه لهناو ههر گهل و نهتهویهکدا پیغمبریکمان رهوانهکردووه و پیمان راگهیاندووه که پیمان بلیت: تهنها خوا بپهرستن، خوتان دووره پهریز بگرن له ههموو پهرستراویکی تر جگه له (الله).

خوی گوره فهرزی کردووه لهسهر تهواوی بهندهکانی که باوهریان نه بیټ بهههر شتیک جگه لهخوی بپهرستریټ، له ههمان کاتدا فهرمانی پیگردوون که باوهر به خوی تاک و تهنها زاتی ههق تهعالای (الله) بهینن، ابن القیم (رهحهتی خوی لئ بیټ) ئهلیت: تاغوت ههر شتیکه که بهنده له سنووری خوی تیپهرینیت، له پهرستراو، و چاولیکراو گویرایهلی بؤ کراو ..

جا تاغوتهکان زورن، سهرکرده و سهرهکانیان پینجن: شهیتان نهفرینی خوی لئ بیټ، وه ههرکهسیکیش بپهرستریټ و رازی بیټ بهو پهرستنه، وه ههرکهسیکیش که خهلکی بانگ بکات بؤ پهرستنی خوی، وه ههرکهسیکیش بانگهشهی زانینی شتیک له زانستی غهیب و شته نهینیی و شارهوهکان بکات، وه ههر کهسئیک حوکم بهشتیک بکات جگه لهوهی که خوی گوره دایبهزاندووه، بهلگهش لهسهر ئهمه خوی گوره فهرموویهتی: ﴿لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ [سورهتی البقرة: 256].

واتا: باوهرهینان به ئابین هیچ زورهملی یهکی تیادا نیهو، نابیت به زور بیټ، خودا ریگای راستی له ریگای چهوت جیاکردوتهوه، جا ههر کهس بیباوهر بیټ به تاغوت (ههر شتیک جگه لهخوا بپهرستریټ) وه باوهر بهینیت بهخودا، ئهوه بیگومان دهستی گرتووه به گری توند وتولهکهی یهکخواپهرستیهوه، که بچرانی بؤ نیه و

همیشه پتهو و دامه زراوه، ، وه خوی گورهش بیسه و زانیه، هر ئه مهش مانای تهوای (لا إله إلا الله)
یه .

له فهرموده ی پیغمبهری خوایشدا هاتوو که ده فهرمویت : واتا : سهری هموو شتیئک ئیسلامه، و پایه و
کۆله که کانیشی نوێژ کردنه، وه لوتکه ی هه ره بهرزی ئیسلام و چله پۆپه که ی جهاد و تیکۆشانه له ریگی خوادا،
خوی گورهش زانتره ،،